

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Verklaringen voor daling van de criminaliteit

15 maximumscore 2

a de sociaal-economische benaderingswijze

- Voorbeelden van verklarende vragen (één van de volgende): 1
- Is er een verband tussen verkleinen van de inkomensongelijkheid en daling van de criminaliteit?
- Leidt de daling van de werkloosheid tot een vermindering van de criminaliteit?

b de sociaal-culturele benaderingswijze

- Voorbeelden van beschrijvende vragen (één van de volgende): 1
- Welke opvattingen hebben politici / politieke partijen / criminologen over de oorzaken van de daling van criminaliteit?
- Is de daling van criminaliteit gepaard gegaan met een afname in de onveiligheidsgevoelens onder burgers?
- Wat is de waardering van burgers met betrekking tot het optreden van justitie/politie?

16 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- Politiestatistieken zijn gebaseerd op de aangiften van slachtoffers van delicten en door de politie zelf geconstateerde delicten. Veel criminaliteit blijft verborgen voor de politie omdat lang niet alle slachtoffers aangifte doen.
- De ontwikkeling van veelvoorkomende criminaliteit in politiestatistieken kan worden vertekend door veranderingen in de aangiftebereidheid.
- De politie kan over de jaren heen haar prioriteiten verleggen, daardoor kunnen af- en toenames van delicten in de politiestatistieken ook toegeschreven worden aan verschillen in opsporingsinspanning.
- De politie kan over de jaren heen haar registratie van veelvoorkomende criminaliteit/misdrijven veranderen door een delict in een andere categorie te plaatsen.
- Bevolkingsgroei of -afname kan van invloed zijn op de politiestatistieken. De politiecijfers moet men afzetten tegen de bevolkingsgroei. (De bevolkingsomvang wordt wel vaak gepresenteerd bij de politiecijfers.)

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
17	<p>maximumscore 2</p> <p>a Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wordt datgene waarvan het de bedoeling is dat het wordt gemeten, ook daadwerkelijk gemeten? Zijn de resultaten van het onderzoek een afspiegeling van de werkelijkheid? <p>b</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – Voor de respondenten moet er geen misverstand zijn over de betekenis van de verschillende delicten in de enquêtevragen. – De enquête bevat vragen die meten wat de onderzoekers willen weten, namelijk de door de bevolking ondervonden delicten in een bepaald jaar. 	<p>1</p> <p>1</p>
18	<p>maximumscore 9</p> <p>Bindingstheorie</p> <ul style="list-style-type: none"> • De maatschappelijke ontwikkelingen die met de bindingstheorie in verband kunnen worden gebracht: (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – voortijdige schoolverlating (zonder startkwalificatie) (regels 71-72) – de toename van ontbinding van relaties (regels 73-74) – de stijging van het aantal kinderen dat onder toezicht wordt gesteld (regels 74-75) • Uitleg voor “voortijdige schoolverlating zonder startkwalificatie (regels 71-72): Deze ontwikkeling is een indicator van een afname van binding met belangrijke maatschappelijke instituties. Volgens de bindingstheorie zorgen bindingen met school en bindingen met werk ervoor dat jongeren veel te verliezen hebben als zij zich crimineel gaan gedragen en daardoor bestraft worden. De bindingen met school en werk remmen zo de neiging tot crimineel gedrag <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitleg voor de toename van ontbinding van relaties (regels 73-74) of de stijging van het aantal kinderen dat onder toezicht wordt gesteld (regels 74-75): Deze ontwikkelingen zijn indicatoren van een afname van stabiele gezinsbanden. Volgens de bindingstheorie zorgen hechte relaties met ouders, familie (en vriendenkring) ervoor dat jongeren veel te verliezen hebben als zij zich niet aan de heersende waarden en normen houden. De bindingen met ouders en/of familie remmen de neiging tot crimineel gedrag 	<p>1</p> <p>2</p> <p>2</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Theorie van de subculturele benadering(en)

- De maatschappelijke ontwikkeling die met de theorie van de subculturele benadering in verband kan worden gebracht, is de moeizame verbetering van de positie van tweede generatie allochtonen (regels 67-69) 1
- Uitleg Subculturele benaderingen en maatschappelijke ontwikkeling. Subculturele benaderingen in de criminologie leggen de nadruk op conflicten tussen de dominante cultuur van de meerderheid en (sub)culturen van groepen die daar geen deel van (willen of kunnen) uitmaken. Groepen die niet (volledig) geïntegreerd zijn in de samenleving zoals verschillende niet-westerse allochtone groepen, krijgen te maken met allerlei interventies van instanties in hun privéleven, onheuse bejegeningen en vooroordelen. Aan de hieruit voortvloeiende gevoelens van machteloosheid en afhankelijkheid op individueel niveau kunnen binnen een collectieve subcultuur, verzet en weerspanning ontstaan. Dit verzet tegen de dominante cultuur kan zich ook uiten in het vertonen van crimineel gedrag 2

Gelegenheids- of rationele-keuzetheorie

- Citaat uit de tekst dat in verband kan worden gebracht met deze theorie:
 “In reactie op groeiende (angst voor) criminaliteit kunnen burgers beschermingsmaatregelen nemen. Zo kan een goed slot de kans op succes van een poging tot diefstal verkleinen of in ieder geval de kosten ervan verhogen.” (regels 96-102) 1
- Uitleg: De gelegenheids- of rationele-keuzetheorie zegt dat het plegen van een bepaald misdrijf afhangt van de taxatie van kosten en baten. Worden de baten hoger geschat dan de kosten, dan zullen daders eerder geneigd zijn tot het plegen van een delict, bijvoorbeeld inbraak of diefstal.
 De in de tekst vermelde toegenomen ‘private preventie’ zorgt ervoor dat het voor potentiële daders moeilijker wordt crimineel succes te behalen. De kosten worden hoger en/of de baten worden lager 2

Opmerking

Voor een juiste koppeling van theorie met een juist citaat, telkens 1 scorepunt toekennen en voor een juiste uitleg van het verband tussen maatschappelijke ontwikkeling en de theorie, telkens 2 scorepunten toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
19	<p>maximumscore 4</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kabinetten met CDA en VVD leggen in het veiligheidsbeleid meer de nadruk op het handhaven van de rechtsregels en een repressieve aanpak; een kabinet met PvdA legt de nadruk op de maatschappelijke context van crimineel gedrag en de preventieve aanpak • De VVD schrijft criminaliteit meer toe aan rationele keuzes van individuen die de morele orde van de samenleving ondermijnen. Strengere wetten en straffen moeten mensen afhouden van criminaliteit • Het CDA benadrukt het verminderd waarden- en normbesef onder burgers en wijst ter voorkoming van criminaliteit op het belang van gezin, school en andere maatschappelijke verbanden • De PvdA legt de nadruk op de maatschappelijke oorzaken van criminaliteit / structurele onrechtvaardigheid van de samenleving. Verbeteren van de maatschappelijke omstandigheden van de mensen draagt bij aan het voorkomen van criminaliteit 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
20	<p>maximumscore 4</p> <p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> • De uitvoerende macht <p>b</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (drie van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – Het kabinet (de ministers van Justitie en/of van Binnenlandse Zaken) is (collectief) (zijn) verantwoordelijk voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid zoals weergegeven in de Veiligheidsprogramma's van 2002 en 2007. – De politie heeft als taak: handhaven van de openbare orde. verwijzing naar de tekst: "Strenger en gericht politieoptreden" (regel 122 of regels 122-136); – De politie heeft als taak: opsporen van strafbare feiten. Verwijzing naar de tekst: "Intensivering van opsporing" (regel 137) of "De politie moet minder zaken met een opsporingsindicatie laten liggen." (regels 139-140) – Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de politietaak: opsporen van strafbare feiten. Verwijzing naar de tekst: "In de periode 2002-2006 moest het jaarlijkse aantal naar het Openbaar Ministerie doorgestuurde verdachten met 40.000 omhoog." (regels 140-144) – Het Openbaar Ministerie heeft als taak: vervolging van strafbare feiten. Verwijzing naar de tekst: "Om de werkdruk van de rechterlijke macht niet verder te verhogen moet het OM meer zaken zelf afdoen." (regels 151-154) 	<p>1</p> <p>3</p>

Opmerking

Aan een juist antwoord steeds 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Wat betreft onafhankelijkheid is het in een rechtsstaat belangrijk dat de rechter de burger kan beschermen tegen de overheid als deze haar macht misbruikt. / In geschillen tussen burger en overheid moet de burger kunnen rekenen op een onafhankelijke rechter 1
- Wat betreft onpartijdigheid is het belangrijk dat de burger ervan op aan kan dat de rechtspraak is gebaseerd op rechtsregels en niet afhankelijk is van persoonlijke opvattingen/voorkeuren van de rechters. / Burgers moeten in een rechtsstaat kunnen vertrouwen op een eerlijk proces en onpartijdige rechterlijke beslissingen 1

22 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (één van de volgende):

- Er is sprake van de tegenstrijdigheid bij de burger die enerzijds een maximum aan vrijheid voor zichzelf opeist, maar anderzijds een krachtdadig optreden van de overheid verlangt om de negatieve gevolgen van die vrijheid in te dammen.
- De huidige maatschappelijke cultuur vraagt een grote individuele vrijheid maar het individu verlangt van de overheid dat deze maximale collectieve veiligheid levert. Het garanderen van maximale collectieve veiligheid kan niet zonder aantasting van individuele rechten.
- Ondanks het feit dat het in Nederland volgens de criminaliteitscijfers veiliger wordt, **denken** de burgers dat de criminaliteit toeneemt en dat mensen zich steeds onveiliger voelen.

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 4	
	Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De maatregelen uit het Veiligheidsprogramma dat jongeren sneller een aantal dagen moeten vastzitten en dat hun eigendommen eerder verbeurd worden verklaard (regels 149-151), zijn in lijn met de uitgangspunten van de Klassieke School. De Klassieke School gaat uit van een rationeel handelende mens die verantwoordelijk is voor zijn gedrag. Crimineel gedrag laat hij afhangen van de afweging van de voordelen van een criminele handeling tegen de nadelen dat wil zeggen van de hoogte van de straf en de pakkans. De maatregelen uit het Veiligheidsprogramma hebben immers tot doel om de nadelen van crimineel gedrag te vergroten 	2
	<ul style="list-style-type: none"> • De maatregelen uit het Veiligheidsprogramma dat verslaafde veelplegers anderhalf jaar gerichte hulp en zorg moeten krijgen en (dat bij de berechting rekening wordt gehouden met hun gehele criminele loopbaan) (regels 164-169), zijn in lijn met de uitgangspunten van de Moderne Richting. De Moderne Richting gaat uit van een mens die grotendeels onvrij is in zijn denken en handelen. Het gedrag wordt bepaald door endogene (biologische) en exogene (bijvoorbeeld sociaal-economische) factoren. Omdat hij (gedeeltelijk) onvrij is, helpen straffen niet maar dienen maatregelen er toe dat invloeden die leiden tot het criminele gedrag geneutraliseerd worden 	2
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Zonder een juiste beschrijving van de Klassieke School en de Moderne Richting, geen scorepunt toekennen.</i>	
24	maximumscore 2	
	Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Verkokering • Verkokering houdt in dat elk departement zijn eigen beleid ontwikkelt met betrekking tot het veiligheidsvraagstuk zonder dit beleid in voldoende mate af te stemmen op het door andere departementen ontwikkelde beleid op dit terrein. 	1
	Met een integrale aanpak wordt gepoogd onderlinge afstemming te stimuleren en verkokering tegen te gaan	1